

Jan Václav z Písecka:

Pro klid duše.

MALOMĚSTSKÁ HISTORIE.

Havlovičská tetička rozhodně Annu měla k tomu, aby odepsala, poněvadž je to jejich povinností, když byl v jejich rodině, a hned také dodala, že může se vyhnouti každé nepatrnosti, z níž Formánek by mohl vyčítati její k němu sympatie. Ostatně tetička nemusila jí to říkati; vědělať Anna, že by jen děle udržovala ubohého adjunkta v klamu.

Dopis její byl vědní, obrádní a krátký.

Nieméné Formánek se stával v dopisech důvěrnější a důvěrnější. Dříve psával všeobeně; jeho dopis týkal se celé rodiny, ale psaní další byla psána již více pro Annu, k ní se obracel a jí v dopise nejvíce jmenoval. Psával „milostivá slečno“, někdy „drahá slečno“. Anna jeho dopisy se lekala, zvláště od té doby, co blíž se poznala s profesorem Jandlem, jenž byl přítelem učitele Křížka, vážně zamilovaného do její přítelkyně Mařenky Patočkové. Jandl někdy chodil s Křížkem v průvodu slečny Mařenky, aby nešli samofni a nezavádili podnět k klepání, o něž ve městě není nouze. Křížik byl muž, kterému šest děvčete byla svatá; nepřál si, aby upadla v podezření, že vyhledává samoty, proto brával přítele svého Jandla s sebou. Někdy se stalo, že slečny náhodou setkaly se s oběma pány, kteří bavili se tak živě, jakoby se uvědomili poprvé za několik neděl. Tu přidali se ke slečnám a doprovodili je k domovu nebo jinam. Někdy se uradili, že si vyjdou do alejí nebo do lesa, tu ovšem Křížik obíral se Mařenkou a Jandloví zůstala Anna.

Hned při prvním takovém výletě bavila se s ním dobře, v myslí zůstalo jí mnoho dojmů, které v ní vzbuzovaly přání, aby sešla se s Jandlem zase brzy. Myslela na něho mnoho. Byl mladý, sotva dvátřicetiletý, v oblíbení zdravé bdělý, bez přídechu nemocné žlutí. Za leským skřípěm zářily ředě oči, které při smiechu se utápily v slzách. Světlé pohyby, stálý úsměv a veselá letorů působily na Annu velice přívětivě. Hovořil velice mnoho o literatuře, o emancipaci žen, o českých spisovatelkách, a tak dále. Annu vypravování bavilo, měla Jandla za člověka velice zábavného. Ptávala se ho na mnoho věcí. Jandl měl radost. Viděl v Anně ženu střípnou i vědu. Přemýšlel o ní a vyjadřil se Křížkovi, že jest bystrá v hovoru a při svých otázkách roztomilá, chválil si, že je možno s ní mluvíti o všem možném, a dodal, že líbí se mu velice.

Anna viděla v něm muže velice příjemného. Na nějakou lásku při tom posud nemyslela. Vědělať Mařenka jí pověděla, co řekl Křížkovi, zapálila se. Chtěla v celém těle blahé rozvolnění a počala se před přítelkyní trochu stydět.

„I má, Mařko, dosud na nie jsem nemyslela, ani mne nenapadlo,“ začala vysvětlovat, ale tušila, že začíná jí býti nějak sladko. Plakala radostí.

„Vidíš, Anninko, teď není třeba vysvětlovat. Ani nevím, že ho máš ráda... To je pravá láska, přijde, člověk propukne poznáním v plác samou radostí... Tak co? Máš ho ráda?“

Anna se chvěla. Chvatně utírala slzy, plakala a smála se zároveň.

„Mám, mám, Mařko, poznávám, že ho miluji velice.“

Objaly se a políbily vrouceně.

Nazejří všichni byli opět pospolu. Anna již cítila, že všechny řeči o věcech a osobách vzdálených tolik jí nezajímají; toužila, aby mluvili o sobě.

Ptala se ho na jeho doby studentské a přivedla si ho na židankou cestu. Pak vypravovala o svém prvním plesu, o těch dojmůch, nadějí, smála se a byla roztomilá.

„A zalbil se vám, slečno, některý?“ Jandl otázel se čtveráčivě.

„Zajisté. Líbil se mi mnozí, bavila jsem se s nimi.“

„Rekněte mi, slečno, měla jste s ním některého ráda?“

Poslední slovo zaslých Křížik, jenž seděl na mechem obrostlém kameně s Mařkou opodál. Zasmál se, vzal Mařku za ruku a rychno spěchal k Jandloví, který zpozdil slečnu Annu.

„Vida Jandla, mluvilo pořad o

všem možném a teď již sešel až k hovoru o srdéčnostech,“ žertoval Křížik.

„Čím srdce věř, a tak dále, vidíte, pane Jandle,“ usmívala se Mařka.

„Vy mi do něho vidíte, slečno?“

„Na očích to vidím,“ řekla Mařka.

„A co vidíte na očích?“ tážal se Jandl, jen aby si připravil půdu k dalšímu hovoru.

„Vy to víte a Anna také!“ potutelně usmívala se Mařenka a odběhla mezi stromy. Za ní puští se Křížik. Viděl, že je třeba, aby nechali Jandla s Annou o samotě.

„Vy to víte, slečno?“ Jandl otázel se tiše.

Slečna sklopila zrak a neodpovídala. Krev zbarvila jí lice.

„Slečno! Anninko!“ tiskl jí ruku.

Za několik okamžiků povstali. Divili se na sebe dlouhým pohledem a ohlíželi se; kde je Křížik s Mařenkou. Neviděli jich. Jandl se ohlédl ještě jednou, oči mu zaplály, odušel a v největším chvatu přitiskl na svá prsa Annu a políbil jí na tvář.

Anna se bránila. Když jí pustil, podívala se naň bez hněvu a usmála se, jakoby mu chtěla říci, že neunilil nic zlého. Vzali se za ruce a odešli za Křížkem a za slečnou Patočkovou, kteří někde dále právě zanotovali známou písni.

Jandl zavedl řeč o štěstí, jež vyplývá z oboplně lásky dvou lidí. Řekl se do sebe zamilovali. Oba při tom cítili vlastní uspokojení, třeba Jandl mluvil o štěstí jiných, myslel na své vlastní.

Když přišli ke Křížkovi, přidali se k jejich zpěvu a cítili všichni, že poutá je k sobě vzájemná láska.

„Již jste si to řekli?“ žertoval Křížik.

„Nehylo třeba sloz, vidíte, slečno?“ obrátil se k Anně.

Ta se usmála na Mařku, rozběhla se k ní a objala ji. Mařka vytušila celé její štěstí.

„Výborně! Výborně, příteli! Drž se slov básně: Nikdy slovem nevyzradím, co spí v srdeci přehluboko, dost na tom, když v chvilu štěstí mluvívá tvář a mluví oko — není-liž pravda?“ rozmarně hovořil učitel Křížik.

„Tak jest. Nač mnoho slov tam, kde řekne více stisknutí ruky?“

Od tohoto okamžiku připadalo Anně, že je teprve na světě.

Když přišla domů, byla vesela, zpívala a chytla matku k tanci.

„Blázníš-li, děvče, nebo co?“ usmívala se matka s tetou, která nazejří měla odejeti.

„Ba ne, mamínko, ale jsem ráda na světě,“ řekla vesele.

„To mě opravdu těší; však já byla již podivná.“

„Nevzpomínej na to,“ škuňla jí sestra za rukáv.

Anna svěčila se tetičce v pokoji a počítala nevýslovnou radost a blaho, když jí řekla, že má známou, že jí miluje Jandl, do něhož také se zamilovala.

Když jí svěčila všechny podrobnosti, teta pod peřinou radostí plakala a objímala Annu, a tuž spala poslední noci na jedné posteli.

„Taková láska je pravá, Anninko, po takové jsem také toužila, ale říkalo se mu, že jsou to hlouposti.“ Ptala bych si, abys byla šťastnější než tvá tetka.“

„Neplá, tetičko, já bych se nad tebou trápila, vadyt můžek být šťastna jinak.“

„Byla bych, kdybych měla alespoň děti,“ řekla trhaně v pláči a tiskla k sobě Annu a lbala jí.

Usnuly teprve po půl noci. Nazejří teta odjela do Havlovič.

Když Anna se vrátila z nádraží, matka četla dopis od adjunkta. Annu piehu u srdce.

„Ten uhožák!“ řekla a přisodila k matee.

Po přečtení dopisu bylo jí ho srdéčné líto.

Teď věděla, co jest pravá láska a štěstí! Formánek zdál se jí proti Jandlovi nepatrný, ubohý, zbloudilý ve světě. Přecetla dopis jen zběhle.

Matka obrátila k ní své oči a otázkala se:

„Budeš mi psáti? Musíš, vid?“

„Aá psáti,“ řekla Anna.

Nepsala dlouho. Mezitím Jandl chodil k ní do byta a řekl komi-

sarovi, že má Annu rád a že si jí chce vzíti za ženu. Ten to rád uslyšel.

„Jen se vezmete, budu vás mítí rád jako deera.“

Paní Pekárková zaslzela blahem, kdy říkal o deera, a hladila oba po tvářích místo slov, jichž nebyla moena.

Anna by snad Formánekovi ani nepsala; ale matinka jí připomněla, a řekla, že nemohou chovatí se k němu rázem tak chladně.

Konečně Anna odhodlala se k psaní. Bylo velmi krátké a dosti ehladné, Formánek v něm nenašel po čem toužil, a byl všecek nešťastný. Anna se nepřiblížila k jeho srdci za tu dobu ani krokem, zvala ho v dopise „veletěným panem Formánkem“. Odepsal ihned a prosil o brzkou odpověď, pravě, že v očekávání dopisu od ní je přímo zoufalý. V dopise oním poprvé napsal ku koneč: „... Milujuje Vás Karel“, a doufal, že konečně Anna-zví, na čem jest. Ale když mu odpovídala, podepsala se jako vždy důsledně „V úctě Anna Pekárková“.

Vystřídalo se mezi nimi několik dopisů rychle za sebou, Anna chtěla ten poměr rychle ukončiti, odpovídala hned, ale daro dobu neprodužovala a mohla v těch dopisech, poslaných rychle za sebou, říci po částkách vše, co by se vleklo snad několik měsíců.

V žádném dopise nenašel ani stopy její lásky, chvěl se o ni bádně, přemýšlel, nejdil, nespál. Jen myslil na Annu a četl její neobvyklé dopisy. Trápil ho to nesmiřit. Chvíli rychle, stárnul, vlasy počaly proběhávati. Byl důležitě chorý.

Poznával, že píše marně. V posledních dopisech hleděl již napodobovati ve psaní ton Annin. Ubrál z dopisů jednu upřímnost za druhou, zatajovával svou šílenou k ní lásku, lhal uklidněni duše, vzpíral se napsat „drahá Anno“, když eslá bystoh ko k tomu uctila, a zaměnil to oslovění za „veletěná slečno“, jako na počátku dopisování. Bylo mu při tom k smrti, ale doznal, že je vše marno, že dopisem nedokáže nie, když nepodařilo se mu to za jeho přítomnosti. Rozbíral Annino jednání a řekl si, že dosud jí nezná a jí nerozumí. Ze všech tušil hrozné přiznání, že ho nemiluje. Oeřil se v žalostném postavení. Neměl chuti do práce a do něčoho. Byl zdučen poznáním, že není milován. Netušilo ho nie na světě. Vřak posud konejšil se naději v dobry obrát. Psal zanevolně, ale s úzkostlivou obavou, aby psaní jeho nevyzněla zbytečně zamilovaně.

Anna z toho soudila, že jeho duše jest vyčleena. Teď jí šlo o to, aby opatrně mu oznámila, že má před svatbou.

Jednou mezi jiným mu napsala: „... snad někdy duše má a srdce se zachvlelou sladkým eitem, ale to byl jen ševl listů, který se utišil, když zdušená bouře pomínila a když jasně mohla jsem o všem nvažovati, nejsome opanována ani útrpností, ani lítostí, ani ničím, co v jistých okamžicích mē k druhému na čas poutalo — nikoho jsem opravdu nemilovala...“

V celém dopise bylo rozhozeno několik vět, jimiž chtěla Formánekovi nepřímo říci, že ho nemiluje, poněvadž opravdu nemilovala nikoho...

Nieméné jemu byla útěchou věta, že psala, jakoby duše její nekdý se zachvěla a na čas byla poutána ke druhému.

Vzpomínal, kdy to bylo, při jaké příležitosti, a řekl se, že snad byl někdy přece od ní milován.

... Co v jistých okamžicích mě ke druhému na čas poutalo.“ opakoval si stále a byl veselejší.

Psal brzy. Dopis jeho byl opět vřidný a ketrný.

Nedostával naů dlouho odpovědi. V tom čase vážně myslil zažít k Anně. Již byl pevně odhodlán, když přišlo psaní, které ho zabilo!

Psala:

„... Jsme posilvní lidé... domnívala jsem se, že nenalezou to bo, jehož bych milovala celou dušou. Ale jsem šťastnější než jsem myslila. Skoro náhodou poznala jsem se s profesorem Jandlem, přítelem ideálního a hlubokého v povaze učitele Křížka, jenž jest ženichem mé přítelkyně Mařenky, a nū jste měl také příležitost několikráte mluvíti. Jandl učinil na mne hluboký dojem. Po prvním dlouhém hovoru přistihla jsem, že mi není lhostejný, jak byli mi všichni s ním! Jsem uchýty mlu-

vila. Nepsala bych Vám to, ale jsem ve svém štěstí tak sdlná, že bych objímala celý svět...“

A vedle jiných vět, které neměly význam a netýkaly se ani Anny, ani její lásky k Jandlovi, bylo v dopise ještě toto:

„Můj nejdražší Jandl, který se jmenuje náhodou Karel, jako Vy, požádal již za mou ruku. Jsem šťastna a doufám pevně, že budu šťastna po jeho boku celý život!“

Formánek dopis sotva dočetl. Na poslední slova neviděl pro slzy.

Dopis vypadal mu z ruky a byl odvát k psacímu stolu, na němž dosud ležel koncept předěského dopisu, zastarného Anně. Chytl se za hlavu. Ve spáncích ucítil žhavé píchnutí a v celé hlavě sucho a palčivo. U srdce stáho se mu všecko nevýslovným bolem, krev drala se do hlavy. Vřhl sebou na židli, svíjel se žalem a jen táhle, dlouhými dechy stenal jako v smrtelné bolesti...

Pak vstal zalomil rukama a přitiskl je na zavřené oči. Chvilu stál uprostřed pokoje s hlavou nasmýlenou do zadu. Již se potácel, zavřívoral a klesal k zemi. Narazil prudce kolennem o podlahu, nečtil bolest v celém těle. Pozbýval vědomí. Setrval v tom postavení dlouho. Tělo umdlávalo, klesalo a shroutil se na levou stranu. Ubohý Formánek padl na podlahu. Hlava dopadla na dlaň levé ruky, Pravá ruka se natáhla a levá byla stožena pod tělem. Tak ležel bez pohnutí a bez známky života. Jen těch dech a zvedání prsou naznačovalo, že žije. Po dlouhém duševním zmrtvení prodírala se známka vědomí v jeho nitru. Bylo mu hrozno. Teprve propukl v zoufalý plác a srdečronou výkřikly. Viděl své štěstí zmizelo. Prude vstal, sepal ruce, chodil po pokoji, zakryl si dlaněmi obličej, pak stiskl hlavu v spáncích a opět klesl na židli.

V zoufalém tomto okamžiku přišla paní domácí oznámovat, že jdou na procházku a nechávají mu klíč, aby pak zavřel domek, kdyby snad odešel.

Formánek sebou třel a vstal. Četl eosí promluvíti, ale hlas mu uvázl v hrdle. Dival se na paní domácí očima ustrašenými, neurčitě a vyjevně, byl plachý a roztržit. Paní Kolybková ulekla se jeho bledostí, rozechabaných vlasů a hned postihla, že stala se s ním nějaká změna. Stamula u dveří a neodvázila se promluvíti. Adjunkt hleděl na ni upřeně a nevěděl, co říci. Nemohl. Nutil se uspočit otevřítí ústa, však jen pohyboval bradou a nachyloval hlavu ku předu. Na paní domácí padl strach. Formánek působil na ni dojmem zděšence, bála se v tom okamžiku, že nevěděla nie moudřejšího, než utéci...

Dvěře nechala nedovřeny.

To adjunkta trochu vzpamatovalo. Přetřel si obličej a usedl u stolu, hlavu podepřel rukou a tupě dival se v prázdno.

„Konec,“ řekl si, „konec je všemu!“

Na chodbě uslyšel šepot a kroky. Někdo slabě zatukal na nedovřené dvěře.

Adjunkt zvedl hlavu.

Do pokoje vešel staříček pan domácí, pensiovaný úředník berního úřadu; byl manželkou zpraveno o adjunktově hrozném vzežení.

„Račte odpustit, pane adjunkte, snad není vám dobře?“ přišel se k němu.

Formánek pohleďel na něho smutným očima a zavřel hlavou.

„Nonono,“ staroušek zvedl ukazováček své ruky, „koukám, že moje má ostré oči, pozorují také bledost ve vašem obličejí a smutno v očích, mám postati pro lékaře? Je dobře hned se poraditi s lékařem.“

Formánek nemluvil, jen zavřel hlavou, že nikoli.

Staroušek usedl proti němu v dlouhém kabátě, jež brával na procházku, a stále jen radil, aby sluška se rozběhla pro lékaře.

Paní domácí poslouchala za dveřmi s chvělích se srdcem a pak se odvázila vklouznouti za mužem do pokoje.

„Vaše jsem se ulekla té tváře a toho pohledu, musíte něco dělat, pane adjunkte, abyste neupadl do nemoci! Kde váš bolí, kde? Vadyt jste jako socha, ba že nůj!“ slohla sepijatě ruce na prsa.

Formánek vstal a přešel dvakráte pokojem. Paní domácí se chytla starouška za ruku. Pořád jí ten obličej a pohled strašil.

„To přejde, děkuji,“ adjunkt řekl septem.

„Jen dej panu adjunktovi, mamínko, trochu koučičku! Já se odstraším a pobudu tu s vámi, mamínko, na procházku již nepůjdem...“

„Ne, ne, jen jděte, prosím vás, jděte, chej býtí samotem,“ trhaně ze sebe vyřázel a položil ruku na rameno starcevo.

„Tak, tu je kapánek koučičku,“ vrátila se stará paní a podávala ho Formánekovi.

„Děkuji, milostpaní, bylo by mi horko, jsem beztoho jako v ohni, Nevezmu, děkuji.“

„Pro Boha, jako v ohni?“ paní položila skleničku na stůl. „Tak snad led na hlavu, nebo studený ručník. Tatínku, svleč kabát, musíš tady zůstat!“

„Ulehnu, milostpaní, děkuji... nechej měho, jen se upokojte, uvidíte, že bude dobře...“ adjunkt odporoval a přál si býtí samotem.

Paní domácí rychle rozestlala postel a se staříčkem odešla.

Formánek neulehl, usedl na pohovku a přemýšlel. K večeru přišla posluhovačka. Od paní domácí již uslyšela, že adjunkt je ne-

moen. Vkradla se do pokoje říše a pozdravila sotva slyšitelně. V šeru rozeznamená adjunkta schouleného na pohovce.

Zlehounka rozsvécovala lampu a opatrně jí kladla na stůl, aby ho nevytrhávala. Ohléda se, má-li ve sklenici čerstvou vodu, připravovala vodu ráno k mytí a tak ty drobnosti práce vykonávala, jako obyčejně.

Když byla hotova, stála opodál stolu a přemýšlela, má-li na něho promluvíti, aby jí řekl, co má objednat v hostině k večeri. Zdálo se jí, že dřime.

Po chvíli zvedl hlavu a rozhlédl se kolem.

„Jste již zde, tetičko?“ otázel se hlasem bolestným.

Posluhovačka byla rozteskněna. „Nejlépe se vypořít,“ pravila, když položil hlavu na lenoch a zahmouřil oči.

Zase chvíli čekala a hleděla mu do tváře.

„Měj Bože, Bože!“ propukl v zoufání a zrykl tváře.

Posluhovačka dívala se naň překvapeně.

Neušil se dlouho. Pokračováni.

Založena roku 1880. Nejvyšší tržní cena za surové kůže. Vyznamenána zlatou medailí v Evropě. 101f

WESTERN FUR CO.,

kožešnictví ve velkém i malém.

Praktičtí kožešníci a hotovitelé čepic, **A. L. Kolovrátek, majitel.**

Telefon: Douglas 6570. 516 So. 16. St., Omaha.

Filiálka v South Omaha: Číslo 419 severní 24. ulice mezi M a N.

Kdež lze koupiti čepice za 10 ctů. až \$1.00 a klobouky za \$1.00 až \$2.00.

Metz Bro's Brewing Co.

Nejstarší pivovar v Omaze.

TELEFON DOUGLAS 119.

Vaří nejlepší pivo soudkové i lahvové na celém světě.

Pro stůl.

Ti, kdož dovedou oceniti výborný stolní nápoj obliž si zajisté naše **"GOLD TOP"** lahvové pivo. Jest lehké, perličce se a řízné a jako jest zdravé, jest i chutné. Vyrobeno jest z nejlepšího chmele, vybraného ječmene a čisté vody — není v něm ani jediné přísady, jež by byla škodlivá neb nezdravá. Není to laciné pivo v nižším smyslu, ale jest to jedno z nejlepších, a ti, kteříž je jednou okusili, stali se řádnými našimi zákazníky.

Dodává se v bednách a sice v lahvích kvartových neb pintových. Objednejte si u svého obchodníka aneb telefonem. — Tel. Omaha 1542; So. Omaha 8.

LETTER BREWING CO., vaří a lahvojí výborné pivo SOUTH OMAHA, NEB.

Willow Springs Pivovar

dava

ZELENÉ "TRADING STAMPS"

Za \$1.50 zelených Trading Stamps s každou bednou

STARS & STRIPES
(2 tucty pintových lahvi) — cena **\$1.25**

Za \$3.00 zelených Trading Stamps s každou bednou

STARS & STRIPES
(2 tucty kvartových lahvi) — cena **\$2.25**

Kromě toho, že dostanete nejlepší lahvové pivo, dostanete též dvojnásobnou hodnotu v zelených "Trading Stamps".

Pamatujte!

1407 Harney Street.

Objednejte si pošlou neb telefonem Douglas 1806 nebo 1688.

A. N. Frick & Son Co.

Velkoobchodníci a Importéři

LIHOVIN a LIKÉRŮ.

Nástupní firma: L. Kirscht Sr., Frick & Herbels.

Tel. 544. 1001 Farna. ul., Omaha.

Riley Brothers Co.

VELKOBOCHODNÍCI

Likéry a doutníky

Old Military Rye — Diamond R Rye
N. B. Archer Bourbon.

1118 Farnam St. OMAHA.